

Paoro Eeripo Iyotepawa

Teepotari

¹ Kúíra Iiripo tiopachi mochikame, Riosichi poponiwa pipiniwa tiame. Neee Paoro Timoteo ahjamao, Eesusi Riosie Weratiame yorakeka mochitoamea, i'ka iyotesa aamo uhjurena teemea, yooma pu'ka Iiripo mochikameopua, Eesusi Riosie Weratiamechi te'teriameo, yooma wa'a tiopachi pa'pamuratuameopua tiameo, wa'a ikisa wa'a pa'pamuratuame ku'kuyameopua tiámé.

² Teemea aamoo, Taamo Noono Riosiopua, Apoe Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, aamo tísia kaawe iintojerani teemea, aamo iika-chiopua, tísia ta'iria mochitekao.

Paoro Eesusichi pichikiamewichio, Riosichi itanewa

³ Neee senepi amochi inatepaio, cheriwema ki'yamenia te'pa tewekachi kahtiamēopua Rio-sio,

⁴ tísia kaawe e'rapa noochio,

⁵ pu'ka aamo no'o tísia ku'ika mochitor-iawichioo, yooma i'ka ka'karuma Riosi tuuyewari no'o nayewa tuuoipua, pukeri o'inia i'ka ka'karuma naawesari aamo inamuriachisio, ahkasi ehpe taawechiamisi.

6 Neeea i'ka Riosi iintomia amochio, tísia ahjachi e'rame neeea: Puuu tísia kaaweruma itapiti iintokame aamo iikachio, puuu wa'api amochi o'inekame, amochi simitemeripua wa'apitia tísia kaaweruma inisikao, ahkasi Riosie Weratiameo, eenechi eenachisio.

7 Neeea Riosio amochio, tísia kaawe iintomeriko e'ramenia, wa'a e'ramenia aamo tísia nakiyamekapao, aamoopua tiameo, tísia no'o ku'ika mochitoripapua, i'ka Riosi no'o ki'yaria yoramichio tehkichio, aamoopua tiameo noochi kiatiamekopua Riosie kaaweruma teetowao, pe'yachi no'o peereso yachatiao, pe'yachi yawichichi no'o weranioi Riosi kaaweruma tuuyewari nehpupakao, te'ta pichiwako tuukaopua pu'kao.

8 No'o Noono tewekachi kahtiamaea, nane'riamepua achini e'raka no'o kahtiamekoopua iikachio, aachin teeka no'o tísia aamo tetewinareka yasitoo, ki nu'unti aamo kuchichewaka nakiyapa Apoe Riosie Weratiameo aamo kuchicheka tetewachitia.

9 Neeea Riosio, napatika aamo nakika mochitomichio itaniamenia, epeche machika mochitomichioopua Riosichi tiiameo, epeche kaawe nokisikao Riosichio,

10 aamo peeneka uumichiopua epeche te'ta kaawerumara ne'nekao. Wa'a te'tereka mochitosaa eemea, kihta a'chi tiiame te'tereka mochitomeripua i'wa wehjoarichio, ahkasi Apoe Riosie Weratiame eenechi eenachisi, aamo tewekachi apechunamiao.

11 Wa'atiao aamo kaaweruma teerewa nokariao, kaaweruma i'ipari enemeripua Riosie

Weratiamee ku'itiame, wa'a ikitiapa eemea, kaaweruma nayewaka cheriwema kiama eemea Riosio, Riosie Weratiame Noonoraopua.

No'owichioo te'ta nateyamea, Riosie Weratiamechiche teetoniamepua

¹² Riosichi poponiwa pipiniwa tiamée, aamo nane'rejeraninia i'wa peereso yachatiameo, ohso kaawe teetomichio eneriopua Riosi kaaweruma tuuyewario, epeche muuwaeme machimichiopua i'ka tuuyewari tuuyesiwaopua.

¹³ Yooma i'wa yawichikarichi so'sontaroa, ki so'sontaroaapua tiame, nane'riamepua i'wa no'o peereso kahtiaoopua, Riosie Weratiame naewaturopa i'wa yachatiamekoopua.

¹⁴ Wa'achitia ki ookapi Riosichi poponiraai pipiniraai ma'chi mochitoamea, i'wa peereso kahtio tuuropa no'oo, aapoepachi tisia oisa erapaka, tisia oowe erapaka taamo Paamira Riosie Weratiamechiopua tiameo, tisia nayewatunareka mochitoamepua, i'ka tuuyewari Eesusichi simiyame tisia ka'karumaopua.

¹⁵ Aaata ti'tijoeria Riosie Weratiameo, naewatuamepua naewao, neape ahpokamera kaawe e'repuawichio, ki aaatae ahpo iimepuawichiokamera; neape aaata wahjachia Riosie Weratiameo, kaaweruma erakoka nayewatuamepua pu'kao.

¹⁶ Ihji ki ka'karuma naewatuamea Eesusi Riosie Weratiameo, no'o kokosa eratenariapa wa'a nokayamepua ki pichiwarikamera aamo nayewatuka Eesusichi simiyameopua.

17 Puuu pichiwaka nayewatuame Eesusichi simiyame Riosi ka'karuma tuuyewario, no'o nakika mochitoamepua. Puuua nane'riamepua tiameo, Riosi chiaa nehpupapa i'wa peereso no'o yachatiamekopa, no'o Riosi kaaweruma tuuyewari nayewatuapa.

18 Nape pe'yachi ki kaaweruma iikaeka kaaweruma iikaeka nokayoio ka'chi no'o yoramepua, a'chitiaoи puuua, Riosie Weratiamechi simiyame nayewatuamepua. Wa'a teerewachio, kaawe e'ramenia. Wa'apitia epeche kaawe eratomania,

19 Riosie neesetoniamekapa i'wao, ku'we no'o ma'chipapuameko e'rapa i'wa perekarichio, aamo Riosichi no'owichio itarewae ku'iwa, Riosie Weratiame Riosiwarie ku'iniapa tiameo.

20 Neeea ahkaoi oiyao, tisia kaawe nayewanariamenia Eesusichi simiyame, kihta suwe e'reka aaataoi. Neeea no'o nayewaturaeo, Riosie Weratiameo ki nu'uti tiiameko nane'rejeramenia, pu'ka wa'a tiiameo noochi epeche, epecheche tetewitoka, ahkasi no'o ahjaka yasitoachisi, ahkasi no'o mukuyachisio.

21 No'owichioo ahjaka yasitoniamaea, Riosie Weratiamewichio yorakeka yasitoniamē puuua, nape mukisaooinia, tisia kaawe enemeripua noochio.

22 Pu'ka na'pa kaawe tiiame no'o uumia ne'newakao, ki tewayamenia aachin tiiamekam-era no'o uumiao. Ahjaka yasitosaania, Riosikam-era yorakeka yasitomania, Riosiwichio epeche taakiamechitia itipipuawichio.

²³ Mukisaania, Riosie Weratiamechi ahjama yasimerinia, pu'kakamera uusania kaawe ene-miinia.

²⁴ Nape wa'a tiame no'o inatoio, amochi inata-niachio, aamo ahjama itipiniakameraa, epeche kaawepua.

²⁵ Wa'a teesoo Riosichi paparapa no'o ah-jamiaopua pehjio, aamo ku'ika yasitonariamenia ohso kaawe, pu'ka aamo Riosichi paparawao, aamo waminasinariapa, epeche kaawe aamo tee-tomichiopua Eesusichio, ta'iria mochitoka Riosie Weratiamechio.

²⁶ Wa'atiao eenechi amochi no'o iinuetare eeméa, peereso no'o kahtioio, ma'chipatioiopua, wa'a aamo ahjama no'o kahtioopua, tísia kaaweruma nayewapuawichiopua Riosie Wera-tiamechi simiyameo.

²⁷ Neeea aamoo, i'kache aamo te'tereka mo-chitojeramepua: kaawe aamo e'reka mochitowa, kaawe aamo nakika mochitowa, yooma aamoo Eesusi Riosie Weratiameo, taamo mochijera-chitia. Wa'a te'tereka mochitopuapua, wa'a aamo mochikachi no'o eenachisioio, ki no'o wa'a eenakooio, eemea wa'api te'teretopuapua. Nape ki wa'a simikaionia, kaawe aamo nayewa-niame inamunariamenia, kaawe aamo uuka mochitowa tuuwame, ki se'wika nokisiuo tuuwame, Riosi tehkiwachi nokisiwao, wa'a tiiao, muuwaeme ti'tjoe ooweru tiameo, Eesusichi paparamichiopua.

²⁸ Ka'te seewemitia eemea aamo seepurawao, a'chikoi aamo yoramio tuuka mamajochio; ohstia oisa te'teretopuapua, kiisi suuwe er-apaka nayewasikao, Riosi kaaweruma tuuy-

wario. Puuu aamo seepurawaa aamo momojochamea, aapoekamera kokosapuai wa'a chaachapamepua, ki uukamekapa puuua Riosi chiaiao, Riosie Weratiamechi simiyame aamo nayewatuao. Nape eemea Riosi kaaweruma tuuyewari uukamekapao, newipameripua Riosi kokosarichio.

²⁹ Eemea Riosie newipatepuamekapaopua, kaawe e'raka nokisipuapua yooma a'chi tiame aiwasiaiopua Eesusiwichio nokisiwachio.

³⁰ Wa'a tiiachiopua teemea, Riosi soontarora teemea, Riosi ahjama Satanasi puipanareka nasiwaniachio. Eemea tetewikamepapua no'oo, aachin teeka no'o tisia utewaeme tekipanamekopa Riosi tehkiwachio, ehpeoi wa'apitia no'o utewaeme teetome, inamuamepua, neeea no'oo i'wa peereso kahtiaiopua, kiisi toaka simitekaopua, Eesusichi simiyame masitekao.

2

Eesusi ahpo wa'api tesiwataria; wa'a ikisa te'ta weruma teeremichio weratiame

¹ ¿Ihtana erakoame eemea Riosie Weratiameeo, oisa erapame eemea pukaeo? ¿Aamo Riosie Weratiame aamo nakiyao, kaawe aamo erapatiameko erakoame eemea iikachio itapiti ihta aiwaio? ¿Amochi ku'ika yasitoameko erakoame eemea Riosie Weratiame Riosiwarirao? ¿Pichiwari tisia nakika tesiwewa erakoame eemea, aaataoi aamo piirechio?

² Wa'a te'teriame enesaa eemea, no'o ahsieme kaawe eratepuapua, yooma pu'ka yooraka,

yooma pu'ka wa'a tiiame erakoka mochitoka, kaawe aamo ahpo nakika mochitoka, piiripi wa'api erakowari nokisika, Riosie Weratiameche yorakesikache.

³ Eemea ka'te yoramitiapua ihtaoio, aamo epeche weruma tiiame eraniameo, aamochewichio yorapua eraniameo; ohso kaawe eemea aamo piirechio, epeche weruma tiiamechitia teteipuapua, ki amochitia.

⁴ Aaataai eemea ki aamoche kaawe e'rewa i'yapuapua, ohso kaawe aamo piirechiopua, kaawe e'rewa yasitowa i'yeppuapua, kaaweche yorakewa teetoka.

⁵ Eemea, Eesusi Riosie Weratiame te'ta inatariachitia, inataka mochitopuapua.

⁶ Puuu Eesusia, ke'chu tijoe tijoetuaio, ki ahpochewichio inatariamepua, ohsotia puuua, taamowichiookamera inatariamepua tiámé.

⁷ Pukaepa ki ahpo wa'inarepua ahpo tisiwari Riosiwarichi itipimiao, ohsotiakamera puuua ahpo tisiwarichi ku'itapi poanatukao, tijoekamera tijoetumio eraparepua, i'wa weechio tijoe weerewaraeme enepaka, tomochitiao puuua, tijoe naawaka.

⁸ Neipao tijoetusaapa puuua, epeche nu'uti tiiame ahpo iintaparepua pehjio, ahkasi ahpo mukiwachisi tesiwatakao, tísia suwepori tiiame ahpo yorapuawichio ikitewakao.

⁹ Wa'a iintoriawichioo ahpo Taanao, apoe Eesusi Noonora tewekachi kahtiame te'ta Riosia, yooma te'ta weruma iyoriwa teerepaka weerarepua, yomatiame tatakoriniame newipaterachitia weeraka, pu'kao Newipateri teewaka, pu-

uuu Eesusi cheeka chaniwame.

¹⁰ Pukaepa ihji teewaraa ki nu'uti iyoriwa tiiamepua, yomatiame ahjakamea te'ta yoorewa teerepuame tiiarieme, ahkasi yomatiame tewekachi ahjario, ahkasi yomatiame weeechi ohjoeme ahjariopua tiame, wa'a ikisaopua tiameo, wehtere ohjoeme ahjariopua tiame.

¹¹ Wa'a iintokame Riosia Eesusichio, yomatiame Riosio ahjakame enepateriao, Eesusikamera te'ta weruma iyorimichiopua, te'ta ahpo ki nu'uti Paamirachitia tetewaka. Wa'a tiiachio puuu Eesusi te'ta iyoriniameo, te'ta taamo Noono Riosi, iyoriniame enemichiopua tiame.

Riosie Weratiamechi paparamea, tajayamechitia mochitoamepua

¹² Wa'a teetoachipa aamo tisia no'o nakika yasitoaa, e'waka mochitoameraa Riosi tuuyewario, wa'api teetoka mochitopuapua, aamo ahjama no'o kahtioio, ki aamo ahjama no'o kahtioiopua; nepe ki aamo ahjama no'o kahtioo, epeche iyorika mochitopuapua no'o e'wejerao. Eemea ka'te weruma aamo erakoka mochitomitiapua, eemea eeyowa e'reka aamo mochitopuapua aamo ki ka'karumachi ruhjipuao, Riosia aamoo, wa'a teeka aamo neesetomichio newipatekamepua.

¹³ Riosio, amochi teetoamekopa ahpo Riosiwarie ku'isikao, puuuu a'chitiaoai ahpo yorajera aamo yomachioopua.

¹⁴ Ka'te nekamuchiameche enemitiapua, ihtaoi aamo yoorao; ka'teoai aamoche kaawe tiiameche eramitiapua.

¹⁵ Wa'a te'tiame enesaa eemea, kaaweruma aamo te'teretowame tetewitemamua aamo wahjachio, wa'a te'teriame aamo enesoo, ki aaata aamo ki kaawe te'terio chaachapamapua. Eemea so'pori tajayamechitia mochitomeripua, ki ka'karuma mochikachi tukaparichiopua, aamo te'ta ka'karuma te'teriaéo.

¹⁶ Riosi kaaweruma tuuyewari weemera ahjari naewae, uutapasipatepapua pu'ka ki ka'karuma ti'tijoerichio, tukaparichi te'tereka ohjoemeopua pehjio, ma'chiame tetewimichiopua, weemera ahjarichi pooo. Wa'a aamo te'teresoo, Riosie Weratiame eenoio, kihtawichio no'o tehkiwa amochi iintorio eramania.

¹⁷ Nape i'ka amochio kaaweruma Riosi tuuyewariwichio meripuaio i'wao, Riosi oowewarichitia meritiaa, kaawe e'ramenia pu'kawichio meritiao, nane'riapa aamo no'o nayewaturiao, kaaweruma machenariopa Riosichio, aamoopua ka'karuma tekipaname eneriopa tiame Riosichio. Wa'a aamo te'tereriopa aamoo, tisia kaawe e'ramiinia amochio, pu'ka amochi no'o kaawe e'ra, noonowiriopa.

¹⁸ Wa'achitia no'oo amochi kaawe e'riachitiao, wa'achitia eemeai, kaawe erakoka te'teretoka mochitopuapua Riosi tehkiwachio, ka'karuma aamo tekipaname erakoka amochio.

Timoteo, Eepajorito tiame nayewaniame

¹⁹ Ahjachi e'rannia no'o Paamira Eesusichio ku've no'o aamo mochikachi uhjuremiaopua Timoteeo. Timoteo wa'a no'rasa eenechi enasoopua, tisia kaawe eramania aamo nane'riapa, aachin te'tereka aamo mochikoo.

20 Ki aaata piirechi iinuemenia piiripioi, te'ta noochitia inatameo, aaatae aamo aachin teeka mochika nane'retemiao.

21 Aaataai wahjachia, ahpoche kaawe teere-wawichio i'yamepua, ki Riosie Weratiamechitia erakoamepua, Eesusi Riosi Taanarachitiao.

22 Nape Timoteeo nane'riame eemeapa no'oo, tisia no'o ku'ika yasitoriamekopua, pu'kao neeee no'o taanachitia tetewamepua, puuua te'ta kaawerumache yooraka yasitoamekopapua.

23 Wa'a ttiachipa Timoteeo neeee, aamo uhjuremo orapakania, nape neeee pehjio, puuyemania aachin teeremio no'o peereso kahtiao, no'o ku'we ma'chipapuamekooio, tehpesi no'o teerepuamekooipua peeresoo.

24 A'chitiaoи neeee, ahjachi e'ramenia Riosichio, ku'we no'o ma'chipapuamekopua i'wa no'o peereso kahtiao, wa'a ttiachionia, ma'chipatiaapa neeee i'wa peereso kahtiao, nooe wa'a siimania aamo ne'nemiao.

25 Nape wa'atioi, Eepajoritoo ku'we wa'a aamo uhjurekemo o'rania, aamo mochikachio eenechi no'rapuka. Puuua te'ta ihsikamepua no'o tehki-wachi ku'ikao, pu'kao no'o seekarewachitia yasitomichiopua no'o ku'ikao, yooma ihta no'o nakiya ihsikao, pu'kao aamoe wa'api no'o uhjureria no'o ku'ika yasitomichioopua i'wao.

26 Apoe puuu Eepajoritoa ki ahjame e'ramepua aamo tetewinariao, yooma aamoo pu'ka tisia kokorio tuuwa inamukapao, tisia yuuwesiriopa weeka inataka.

27 Pichiwa tisia kokorekamepua kokoriao ahkasi kiiya mukiwachisi, nape ehpeo yacha-

pakamepua Riosieo, Riosie tesiwa e'repariopa pu'kao. Wa'a iintokao Riosia, ahkasi no'ooi yuuwesiao, kaawe no'o erapatekamepua tesiwekao, kihta no'o epeche no'o yuuwesimichiopua wa'asi, i'wa no'o peereso aiwaka kah-tioio.

²⁸ Pukaepa yaapiti aamo uhjuremo o'rания Eepajoritoo, aamoo eenechi tetewapao, kaawe erakomichiopua wa'asi. Aamoo kaawe erakoka mochikopa saukame eenariopa Eepajoritoo, neeeai kihta yuuwesimapua waikao, aamo tisia yuuwesia e'rakaopua, Eepajorito kokoreria.

²⁹ Wa'a aamo mochikachi enasopa, kaawe e'reka asipupuapua pu'kao, taamo poonichitia tetewika, kaaweruma Riosichi tekipanamekopua. Pu'ka wa'a te'tiameo, aaataai ti'tijoeo ooweruoi tiameo, kaawe e'raka uuka tetewipuapua;

³⁰ ihji Eepajoritoa ahpo kokorewaeo, ki-iya mukukamekopapua, Riosie Weratiamewicheio tekipanakao. Ihjia no'owichio ihsikao, tisia tesiwa ihsikamepua no'o ku'isikao, ahpo ahjario tisia maaporichi teeretokao, eemeo ka'chi iika ki aamoe no'o ku'imia teereriaopua, mehka mochikamekapa eemea.

3

Kehkisa ki nu'uti nateyame Eesusichi paparaniamo

¹ Ehpeo Eesusichi simiyame aamo nayewemania, aachin teeka ki nu'uti nateyamekopua Eesusichi paparaniamo.

Eeme no'o Riosichi poponiwaa pipiniwaa tiame, te'ta taamo Teekora Eesusichio, peenia erakoka mochitomitiapua. No'owichioo ka'chi tiio e'ramenia eenechi wa'api aamo chaaneka aamo iyotepainia, no'oo wa'api cheeka iyoteriaopua wa'asio; ohsotiaonia i'kao, kaawe teeremeriko e'raninia amochio, ki natakepa mochitomichiopua no'o aamo chaaneriaopa wa'asi, i'kao tisia kaawe tiamekopua amochio.

² Kaawe aamo neesetoka mochitomitia eemea, pu'ka sapoorika erakoamekoopua aamo ko'konariao, puuu nanaarame se'wi aamo masitiamea, aamo tahpitika erakoamepua aamo ko'konariao, ahpo ki ka'karuma se'wi masitiaeo. Puuu utewa aamo yooramepua aamo siichitepuwa nokimichioo, aamoo Riosichio, kaawe te'teriame tetewipuawichio tuukao.

³ Puuu weerewachi siichitepuwa ahpo nokiwamea, ehpiamio kihta nateyamepua Riosichi kaawe te'tereprauawichioo. Teemea ki taamo weerewachi siichitepuwaio, teemekamera te'ta pichiwari siichitepuwatiameraka tiiamepua, puuu siichitepuwao te'ta Riosi Riosiwarikamera taamo iikachi tehpuchaniamekamerapua taamo tatakoririao, ahpo Taana Eesusichiche taamo paparatioiche. Teemea kiisi ahjachi erakoamepua ihtaoi itapitichio, taamo tewekachi kahtiame Noonochi kaawe te'tereprauawichioo, ki pu'ka Taanarachi paparaniameo, Riosie Weratiamechiche.

⁴ Aaata isaeri tijoekapao, te'ta ahpokamera epeche kaawe tetewiniame e'rabe enesoopua

Riosieo, neeee epeche tiiamekaitenia wa'a tiachio;

⁵ neeee te'ta isaerikaitenia, osanao taawe i'toai no'o naawariachio, siichiteputetiammekapapua; neeee tiamekoo, Chaamini ojochiwarachi naawakamekapao, te'ta isaeri tijoekaitenia tiame, isaerikopua no'o yayawao eureo nayewame. Neeeai Moise nuurari nokiwa yoorenawachio, tisia iyoriwa tiiame enekame neeee, ahkasi no'oo parisero masitari enepachisi.

⁶ Pariserochitia enepasaapa neeee, tisia weemuka yasitokamenia nooe wa'apioi, Eesusichi paparame tisia na'arewa ihsiwachio, ki kaaweruma maaeka Eesusichi simiyame masiteniameo, ki iyoriameko e'rapaopua Moise nuurario. Waika taawechiamio neeee, Moise nuurari e'wewa nokiwachio, aaataai kihta no'o terime tiiamekainia.

⁷ Nape ehpeo neeee Riosie Weratiamechi paramekapao, pu'ka Riosie Weratiameo no'o tatakoriria piipamichio mukuriopua pu'kao, pu'kakamera kaawerumako e'ramenia ehpeo. Pukaepa ehpeo neeee, yooma pu'ka pukeri no'o ihsiriao, Moise nuurari nokiwachi simiyameo, pu'ka yoorewae yooraka no'o kaawe teeremio e'rariaopua Riosichio, pu'kao neeee ehpeo, ipaka tetewamenia pu'kao, kihta nateyamekopa pu'kao.

⁸ Ehpeo neeee no'o te'ta Eesusi Paamirachio, ihtaoi ki epeche nateyame tetewamenia, ki Eesusichi paparaniamechio. Pukaepa neeee, yomatiame pu'ka te'ta nateyamechitia no'o tetewaria pukerio, yomatiame ipakame neeeapa

pu'kao wa'asi, kasarachitia, te'ta Riosie Weratiamechikamera paparamiapa.

⁹ Ehpeo neeee, Riosie Weratiamechikamera enepakapao, tewekachi kahtiamnee Riosi no'o Noonoe, kaaweruma tetewiniameenia, ki pukerichitia no'o maaeria, Moise nuurari nokiwa iyoriniame yoorariwae. Wa'a teeresoo, taamo te'ta kaaweruma tetewiniame Riosie, Riosie Weratiamechikamera paparaniamekamera puuua, kitha itapiti taamo wa'api kaawe ihsiwaepua.

¹⁰ Pukaepa neeee ehpeo, te'ta pewatiame no'o naawaemeko eranariamenia, no'o Eesusichi te'ta paparawao, pu'ka Riosie Weratiameo no'owichio iintoriao, te'ta pichiwa wa'a iintorio eranariamenia noochio, pu'kao kurusichi mukuria no'o pipamichioo, mukukai eenechi oijenariao. Neeea Riosie Weratiamechio, ahjama mukukameka eranariamenia, pu'kao te'ta kokosa aiwariaopua mukukao, te'ta no'owichio aiwario inatakache yasitonariamenia noochio.

¹¹ Wa'a no'o e'raeopua, ahkasi Riosi wahjipakame oijenatemichiachisi puuyeka yasitonariame neeee, waika oijenatewachio, no'oo eenechi ahjatemichiopua tiameo.

Ahkasi Riosie kiapuame puuyetoka mochitowa

¹² Wa'a cheeka nayewaionia, ki no'o sewina erapateniameko cheeka chiiamenia, ki no'o seenekachi itapiti ki kaawe tiiameko yoorameko cheeka chiiamenia. Nape wa'a tiiai neeee, utewaeme teetoame neeee, yooma Eesusi Riosie Weratiamee, kiatame yoramichioo, ahkasi ahsieme no'o ahsepatiachisi.

13 Neeea no'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiamée, ki no'o sewina erapameko chiiamenia no'o Eesusichi paparaniamechyo; nape yomatiame te'ta natakepakache yasitoaonia, no'o pukeri o'iniao ki kaaweruma ihsiriao, utewaeme teetoka yasitoamenia yorasikao,

14 Riosie Weratiame ki'yaria yoramichioo, ahkasi no'o ahsepachisi no'o Riosie kiapua, no'o kiamiwichio nuuteka kahtiao, yomatiame taamo ahpo Taana Eesusichi paparaka mochitoame kiapuamewichioo.

15 Yomatiame teeme iwapakamea Riosie Weratiamechi paparawachio, wa'a tiiame erakoka mochitomete teemea. Nape aaata eemea seenekachio, noochitia se'wi erapaka yasitoame enesaa Eesusichi aamo paparao, Riosi wa'api ahpo Riosiwarie amochi ma'chiame erapatempua, aachin teeka aamo peewanamerikopua, aamo Riosie Weratiamechi paparao, eenechi aamo kaawe teetomichiopua Riosichio.

16 Pukaepa i'wa weeechi mochikaapa pehjio, Riosi Riosiwari taamo tuuyesiachiche, taamo se'wi wichiyaname tuuyesoo, taamo Eesusichi pe-watiame te'tereto paparao.

17 No'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiamée, no'ochitia teetoka yasitoachitiao, wa'achitia teetoka mochitojeraninia, wahjachi no'ochitia teetoka mochitoameo, ne'netokaopua tiame.

18 Neeea weesa aamo chaaniamenia wa'asiopua aamoo, wa'a aamo mochikachio muuwaeme wa'a mochikamea, ki ahpowichio mukukame erakoamepua Eesusio, ahpowichio ihsiya, kurusichi mukukamekoipua

pu'kao. Pukaepania ehpeo, o'kewataka aamo chaaniamenia eenechio, Eesusi Riosie Weratiameo, ki ookapi seepurawa iinuemekopua ahkaoi.

¹⁹ Neeea Eesusi seepurawaka te'teriameo, tesiba e'riamenia pu'kao, Riosieo ki teesa kokosa yorapuamekopua pu'kao. Pukaepa naaraka yasitome e'ramenia pu'ka wa'a ikimiopao. Puuu Riosie kokosapuamea, wa'a yorapuamepua, ahpo suwepori nokiwarichikamera ahpo riosiepariopaopua, pu'ka ahpo suwepori nokayaeopua, tisia ahpo oijeramepua, tisia ahpo te'ta suuwe eramitioiopua. Puuuu pu'kache ki kaaweruma inataka mochitonariamepua, i'wa wehjoarichi nokiwameche pu'sereka.

²⁰ Teemea ki pu'ka ti'tijoechitia inataka mochitoamepua, i'wa weeechiche pu'sereniameo, ohsokamera teemea, tewekachi taamo ohjoremiakamera inataka mochitoamepua, wa'a o'inia enameri puuyeka mochitokaopua, Apoe taamo Paamiraopua, Eesusi Riosie Weratiameo.

²¹ Puuu Eesusia enasaapa, Apoe iintomeripua sewinatakao, i'ka ehpe taamo weerewa mukuka pikayameopua, ahpo weerewaka tiiamekamera iiintapaka, weerewa ka'chitia taawechi mukuyamera. Wa'a taamo iintomeripua te'ta ahpo utewarieo, yomatiame ahpo utewarie ahpo ye'katere teerepateniameeopua, Apoeo te'ta enasáa.

4

*Senepi taawechi peenia erakoniame taamo
Paamirachi*

1 Wa'a taamo iintomerikopua Eesusi Riosie Weratiameo. Eeme no'o tisia nakiya Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiameo, ka'te se'wika mochitomitia eemea aamo Eesusichi paparao, Apoe te'ta taamo Paamirachio. I'ka aamo chaaniame neeee, tisia aamo tetewinariapa, eemekamerakopua no'oo, no'o te'ta kaawe erapatiameo, pu'ka no'o amochi masiteriao, kaawe e'raka amochi uukamekopapua.

2 Neeea i'wa o'iniao, aamo Euoriao, Siintike tewaniameopua tiameopua wa'a tiopachi mochikameopua ooka ooweruo, Riosichi kaawe erapajerani neeee, Eesusi Riosie Weratiamechi, ahpo pipiniemechitia mochitomichiopua.

3 Muuu wa'a tiopachi paamiratuamea, i'ka Riosi tehkiwachi no'o ahjama anachatokameopua, aamo ku'ijeraninia i'ka ooka ooweruo, puuua Keremete ahjamao, yooma wahjachi Riosichi tekipaname ahjamaopua tiameo, tisia kaawe no'o ku'ikamekopaopua pu'kao, Eesusichi simiyame tuuyewari tuuyetokao; puuu yoomahkao, Riosi iyotaperichi iyopuka toatiame puuuapa teewarao, Riosi Ahjari Iyotaperichiopua.

4 Yooma eeme wa'a Iiripo tiopachi mochitoamea, peenia erakomitiapua eemea, taamo Paamirachio, wa'apiche te'teretoka eeméa. Eenechi wa'api aamo chaaniamenia, taamo Paamira Eesusichío, peenia erakokache mochitopuapua pukachio.

5 Eemea aamo wahjachi kaawe e'reka tete-wao, aamo tesiweka tetewameko tetewitepuapua pu'kao, aamo wahjachioo, Apoe taamo

Paamira tewekachi kahtiameo, ma'chiame aamo tetewamekopapua pu'ka aamo wahjachi kaawe ihsiao, pu'ka Apoe Eesusi Riosie Weratiameo tewekakameo, waapi teetoamekoopua ahpo enamiao, epeche epecheche.

⁶ Ka'te weeka inataka mochitomitia eemea, itapiti ka'chi ikime tiiachi, ka'chi iiaka machename tiaio, pu'kawichio kahtiamae taamo tewekachi Noonoa, aamo ku'ika machenatemichiopua, pu'ka tewekachi kahtiamae taamo Noono, itanepuapua aamo ku'ipapuawichioo, pu'kao yooma ihta aamo tesiweka ku'iriopao, cheriwema kiapuapua pu'kao.

⁷ Wa'a aamo te'teretosoo Riosia, ta'iria aamo mochitowa aamo kiama Riosia iikachio, puuu ta'iria aamo mochitowaa, ki nu'uti tiiame puuu, epeche tiiame ki taamo maayachitia. Puuu taamo iikachi ta'iria mochitoniam Riosie taamo kianiam, puuu tamochi ihsiamepua, ki taamo toitenaretekaopua Riosie Weratiameo, Apoe Eesusio. Pukae kaawe erakoame teemea taamo iikachio, Riosie Weratiamechi taamo te'teretoaopua, pirena kaawe eratoka pukachio.

Ka'karumache inataka mochitoniam

⁸ Kajuyachiopa i'ka no'o naewao, yooma aamo neeee, chaaniamepu: Eemea pichiwarichiche inataka mochitopuapua; ihtaoi yoorewa nakiwiameo yoorekache mochitopuapua; te'ta ki ikicha tiamerache, kaawerumache inataka mochitopuapua; ka'te suwepori tiiame inataka mochitomitiapua; te'ta peenia tiiameche inataka mochitopuapua; eemea

tiameo, kaawe wichiyyamechiche inatapuapua; aaata kaawe iintokameo, kaaweruma iintorioche chaachapapuapua.

⁹ Eemea no'o aamo masiteriache, nokisipuapua, yooma aamo no'o ihsia tetewariache yooraka, yooma aamoo no'o cheeria inamuria. Wa'a aamo te'teriame enesoo, Apoe Riosi aamo te'ta ta'iria yasiwa ki'yameraa, aamo ahjama yasitomeripua.

Paoro Iiripo tiopachi mochikame ku'iria

¹⁰ Neeea no'o Paamirachio tisia peenia e'ramenia, aamoo eenechi noochi inatepariopa. Neeea ki no'o natakepatiameko cheeka chiiamenia, kaawechupena eemea noochi inatepariopa, no'oo, ku'iwa uhjurekaopua, ki ehpesi o'inia wa'a e'raka mochitoaiopua, nape ka'chi iika no'o ku'ime tiiapao, ki no'o ku'iriameo.

¹¹ Nape eemea, ka'chi erakopuapua ahkasi ehpe no'o ku'ikaio, nane'riame neeea aamoo, ka'chi ikime e'rapa wa'a te'tererioo.

¹² Neeea penipakamepua, kihta iinueka yasitowao, paarasateka yasitoawaoiopua. Yooma a'chitiao no'o ye'kakamenia ohjoewao: posakame yasiwao, chorowaka yasiwaoi, u'matoame soparame iinueka yasitowaoi, tesawa teereka yasitowameoi, itapiti no'o nakiwiaoio.

¹³ Ihtaoi kaawe anachamenia Riosie Weratiame utewarieo, puuupua yooma ihta no'o nakiwia kiasiao, no'o ahjaka weritomichioo.

¹⁴ Nape wa'a no'o tiiioio, tisia kaawe noonowikame eemea no'o ku'ikao, no'oo te'ta

kihta no'o iinuekoio, no'o uhjurakaopua aamo no'o tesiwiao.

¹⁵ Neeea aamo liripo mochikameo, nane'riamenia eemeche no'o ku'iriamekopua, Maseronia o'inia no'o machenoiopua, wahjachi mochiwachiami no'o nayewatumia simirioio, i'ka Riosichi simiyame kaaweruma tuuyewario. Waikami taawechio ki'tiainia aaata tiopae ku'iniameo.

¹⁶ Tesaronika no'o kahtioio tiameo, kiisi no'o toakame eemea no'oo ku'ipakao, weesa no'o u'yepakame eemea no'o ku'iwao, ihtaoieo no'o nakiya.

¹⁷ Neeea ki no'okamera te'ta kaawe ku'ijeramepua, neeea Riosieo, ohso kaawe aamokamera te'ta kaawe ku'ijeramepua, i'ka no'owichioo tisia kaawe noonowiriaopua.

¹⁸ Ehpe aamo no'o uhjureriae, soparame iinuemenia no'o Riosi tehkiwachi teetomiao. Puuu eemea no'o uhjureriaaa Riosiwichioo, tisia peenia tiiame puuua, itapiti peeniajuwa e'onichitia.

¹⁹ Puuu wa'api Riosi no'o neesetoamea, ahpo te'ta paarasarichi ma'chipaka aamo ku'isimeripua, yooma ihtaoi aamo nakiwiasichoopua, napati taamoo, Eesusi Riosie Weratiamechi paparaka mochitoameo.

²⁰ Pukaepa teemea yoomahka, te'ta kaawe nayewametepua Riosio, te'pa taamo Noono tewekachi kahtiameo, ahkasi ki wahjamesi ti-iameo.

Iyojura kajuyachi teepotari

²¹ Teepotemitia eemea, yooma pu'ka Riosie Weratiame Eesusichi, paparaka mochitoame.

I'wa no'o Riosichi poponiwachitia pipiniwachitia
mochitoameapua tiamea, aamo teepotenapua
tiameo.

²² Wa'achitia aamo teepotenapua
tiameo, wahjachi i'wa Rooma mochiwachi
mochikame, wa'achitia Eesusi Riosie
Weratiamechi paparame, ookapi puuua, i'wa
Rooma yawichikarichi tekipanamea, aamo
teepotenapua tiame.

²³ Neeea nooeo, Apoe taamo Paamira Eesusi
Riosie Weratiameo, te'ta kaaweruma amochi
teerejeraninia. I'wasi ihji no'o naawesari iyotiaa.
Kaawe erakoka mochomititia.

**Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa
Kaaweruma Tuuyewari
Huarijío: Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa
Kaaweruma Tuuyewari New Testament**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huarjjio

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
c8002ff9-eafc-5d29-b2c7-a847cdca6c74